

Latvijas lingvistikas olimpiāde 2017, pirmā kārtā, 2016. gada 17. decembrī.

Atcerieties!

Nepārrakstiet uzdevumu nolikumu! Lai ietaupītu Jūsu laiku, neaprakstiet soli pa solim risinājuma gaitu tur, kur ir prasīts izklāstīt Jūsu novērojumus.

Sliktāk: "Izpētot teikumu 17. un 23. var pamanīt, ka abos izmanto priedēkli X-..."

Labāk: "Valodā N ar priedēkli X- apzīmē daudzskaitli."

Pievērsiet uzmanību detaļām! Tām mēdz būt svarīga loma. Lai veicas!

---

1. uzdevums (10 punkti). Doti vārdi kazahu¹valodā un to latviešu tulkojumi jauktā secībā.

1. Aq tüyirşik	A. Rudulis ²
2. Aqwız	B. Eritrocīts ³
3. Bağdarsız	C. Zvaigzne
4. Bağdarşam	D. Bezspārnains
5. Juldız	E. Astronoms
6. Juldızşı	F. Bez orientiera
7. Jumıssı	G. Biete
8. Qanatsız	H. Marss
9. Qızıl tüyirşik	I. Strādnieks
10. Qızıldız	J. Lampa
11. Qızılqanat	K. Olbaltumviela
12. Qızılşa	L. Leikocīts ⁴
13. Şam	M. Luksofors

1. jautājums. Katram kazahu vārdam atrodi pareizo latviešu tulkojumu! (8 punkti)

2. jautājums. Pārtulkojiet sekojošos vārdus kazahu valodā! (2 punkti)

14. Biešu audzētājs
15. Darbs

---

¹Kazahu valoda (kaz. *qazaq tili*) pieder pie tjurku valodu saimes kipčaku grupas. Tajā runā aptuveni 11 miljoni cilvēku Kazahstānā un tās kaimiņvalstīs.

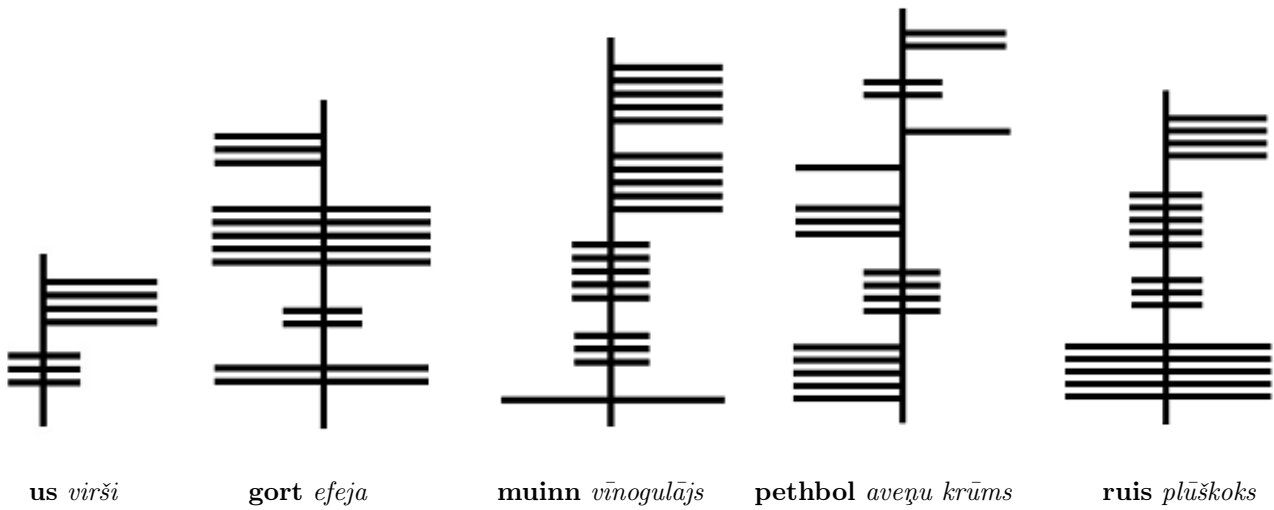
²Rudulis ir saldūdens karpu dzimtas zivs, kas ir izplatīta Eiropas un Vidusāzijas ūdenstilpnēs; rudulim ir raksturīgas koši sarkanās spuras.

³Eritrocīti ir sarkanās asins šūnas, kuru pamatfunkcija ir skābekļa nogādāšana uz ķermeņa audiem.

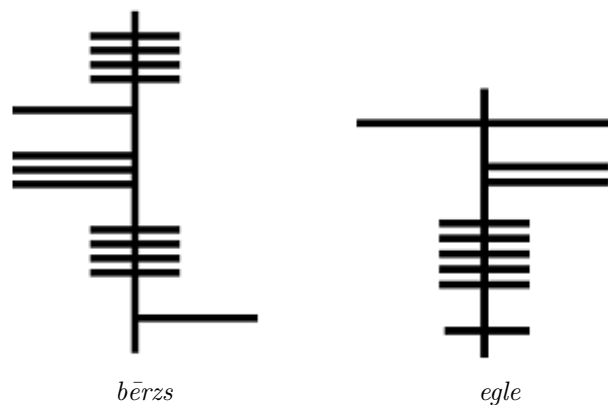
⁴Leikocīti ir baltās asins šūnas, kuru pamatfunkcija ir organisma aizsardzība pret infekciju.

ğ, q, ş ir kazahu valodas īpaši līdzskaņi; ü, ı — īpaši patskaņi.

2. uzdevums (8 punkti). Doti augu nosaukumi senīru⁵ valodā, pierakstīti latīņu alfabētā un ogamā⁶.

1. jautājums. Pierakstiet latīņu alfabētā (3 punkti):

2. jautājums Pierakstiet ogamā (2 punkti):

nim osis
luis goba

3. jautājums. Izklāstiet savus novērojumus par ogamu! (3 punkti)

⁵Senīru valoda pieder indoeiropiešu valodu saimes ķeltu grupai un bija mūsdienu īru valodas priekštece (īr. *gaeilge*). Īru valodā runā vairāk kā miljons cilvēku Īrijas salā, no kuriem 140 tūkstoši uzskata to par savu dzimto valodu.

⁶Ogams ir rakstības sistēma, ko līdzās latīņu alfabētam izmantoja senīru valodas pierakstīšanai 6.–9. gadsimtos.

3. uzdevums (10 punkti). Doti daži skaitļa vārdi aitu skaitīšanas sistēmā, kuru izmanto gani Anglijas ziemeļu daļā⁷, kopā ar to vērtībām.

tyaan	2
tead'ere	3
haites	6
daoves	9
yaan'edik	11
mead'ereboon	19

1. **jautājums.** Kurus skaitļus apzīmē sekojošie vārdi: **dik, saites, tyaan'eboon?** (4 punkti)

2. **jautājums.** Pierakstiet šajā aitu skaitīšanas sistēmā: 1, 13, 15! (4 punkti)

3. **jautājums.** Kuru skaitli apzīmē vārds **mimp**, ja zināms, ka $0 < \text{mimp} < 20$? (1 punkts)
Paskaidrojiet, kāpēc, jūsaprāt, **mimp** apzīmē tieši šo skaitli. (1 punkts)

4. uzdevums (15 punkti).

Šis uzdevums nav pieejams.

---

⁷Sistēmai ir daudzi reģionāli paveidi. Uzdevumā izmantots sistēmas paveids, kuru izmanto Kerbijas Lonsdeilas pilsētiņā, kas atrodas Kambrijas grāfistē.

5. uzdevums (20 punkti). Doti teikumi jatmulu¹⁰valodā un to latviskie tulkojumi:

1. ak ta'kwa okwi makkasi'ki'k wa'la da'li'kali'	Tā sieviete sēž kopā ar kluso suni.
2. du ak ki'ki'n maali vatnyakadi'	Vīrietis nogalina to mazo netīro žurku.
3. gwaama avukdu si'kbi'k	Divi traki vecīši smējās.
4. kak ta'kwa glali'	Šī sieviete raudāja.
5. kalala pi'li'kali'	Mazais prusaks skrien.
6. kan avukdu okwi kak ta'kwa pi'li'kabi'k	Šis vecītis un šī sieviete skrien.
7. kan maali okwi ak bolu pi'li'di'	Šī lielā žurka skrēja kopā ar to mazo ķirzaku.
8. wa'la kan du kwaakdi'	Lielais suns meklēja šo vīrieti.
9. yasi' glakabi'k	Divas atraitnes raud.
10. yasi' okwi wa'la kan makkasi'ki'k bolu savabi'k	Atraitne un suns skatījās uz šo lielo kluso ķirzaku.

1. **jautājums.** Pārtulkojiet sekojošos teikumus latviešu valodā! (4 punkti)

11. avukdu okwi ta'kwa pi'li'kadi'
12. ki'ki'n bolu kak wa'la kwaakdi'
13. ta'kwa pi'li'bi'k

2. **jautājums.** Pārtulkojiet sekojošos teikumus jatmulu valodā! Ja uzskatāt, ka kādu(s) no teikumiem nav iespējams pārtulkot, norādiet attiecīgo(s) teikumu(s), un paskaidrojiet, kāpēc. (8 punkti)

14. Tas vecītis skatās uz šo trako atraitni.
15. Mazā žurka nogalināja prusaku.
16. Netīrais suns skatījās uz šo mazo prusaku.
17. Vīrietis kopā ar to lielo suni nogalināja netīro ķirzaku.
18. Klusais vīrietis meklē lielo sievieti.

3. **jautājums.** Izklāstiet savus novērojumus par jatmulu valodu! (8 punkti)

Uzdevumu komplekta sastādītāji Aleksejs Peguševs, Andris Kārlis Straupeniņš-Brancis, Artūrs Semeņuks, Estere Šeinkmane, Ilona Prikule, Irina Česnokova, Jevgēnijs Kapituļskis, Simona Striževska un Šonita Koroļova pateicas Aleksejam Popovam, Annai Brikmanei, Annai Moskvinaī (Krievija), Darjai Orlovai, Dmitrijam Dorožko, Haraldam Baunim, Ilvijai Jakānei, Maksimam Surovovam, Valērijai Krastiņai (Krievija) un Vladimiram Ļitvinskim par uzdevumu testēšanu, kā arī Olgai Kļupai (Kazahstāna/Krievija) par konsultācijām 1. uzdevuma sastādīšanā.

Uzdevumu autori: Darja Orlova - 1. uzd., Jūlija Pančenko (Krievija) - 2. uzd., Aleksejs Peguševs - 3. uzd., Artūrs Semeņuks - 4. un 5. uzd.

¹⁰Jatmulu valoda (jاتم. *gepmakudi*) pieder sepikas valodu saimei. Tajā runā aptuveni 46000 cilvēku Papua-Jaungvinejā. Ir jatmulu valodas īpašs līdzskanis, t.s. glotālais slēdzenis.